

Generiska läkemedel

Fastställd december 2023 av Läke-medelskommittén i Västra Götalandsregionen. Giltig t.o.m. december 2025.

Generiska läkemedel inom neurologin

Rekommendationer kring utbytbarhet för generiska läkemedel på recept som inte byts ut automatiskt på apotek

Sammanfattning

Epilepsiläkemedel och vissa immunhämmande läkemedel omfattas inte av automatisk generisk utbytbarhet på apotek. Detta kan medföra att patienter står helt utan viktiga läkemedel i samband med restnoteringar. Skriv därför **”Vid restnotering utbytbart till synonym med samma beredningsform”** på receptet i doseringsfältet om du som förskrivare bedömer att det är rimligt utifrån specifikt läkemedel och patientindividuella faktorer. I många fall finns mycket liten källa till oro vid byte mellan olika generika även om de inte är formellt utbytbara enligt Läke-medelsverket. När automatisk generisk utbytbarhet inte kan tillämpas är det viktigt att du som förskrivare aktivt gör säkra och kostnadseffektiva val!

Generella rekommendationer

Ett antal läkemedel med neurologisk användning omfattas inte av automatisk generisk utbytbarhet. Detta gäller särskilt läkemedel mot epilepsi där läke-medelsverket har ett generellt undantag från utbytbarhet. För mer information, se [utbytbarhetslista på Läke-medelsverkets hemsida](#). Generiska läkemedel ger som regel lägre behandlingskostnad än originalprodukter. Stora prisskillnader kan även förekomma mellan olika generika. Vid restnotering av icke utbytbara läkemedel är risken stor att patienten inte får ett nödvändigt läkemedel.

För att säkerställa att epilepsipatienter inte blir utan sitt läkemedel vid restsituationer och för att eftersträva ekonomisk hållbarhet rekommenderar terapigrupp Neurologi därför att byte till synonymt läkemedel med samma beredningsform kan *ske i vissa situationer och avseende vissa läkemedel* trots att läke-medlen inte klassats som utbytbara.

- Alla epilepsiläkemedel kan bytas mot synonymt läkemedel om de inte används mot epilepsi utan på annan indikation (till exempel smärta eller migrän). Vid all receptförskrivning av epilepsiläkemedel som inte används mot epilepsi väljs det för tillfället billigaste tillgängliga läkemedlet och receptet förses med texten **”Utbytbart till synonym med samma beredningsform”** i doseringsfältet.
- Takrolimus och mykofenolat förskrivs som billigaste generiska läkemedel när indikationen inte är transplantation. Observera att dessa läkemedel inte heller byts automatiskt på apotek.
- Observera också att när epilepsiläkemedel ges under slutenvård används alltid det synonyma läkemedel som finns på avdelningen utifrån utbytbarhetslistan enligt beslut från terapigrupperna. Listan finns att ladda ner på [Sortimentsrådets hemsida](#).
- Gör ett kostnadseffektivt val vid nyinsättning, dosändring och receptförnyelse.

- För levetiracetam, gabapentin, pregabalin och lamotrigin är Orion förstahandsalternativ i [REKlistan](#) baserat på leveranssäkerhet och pris. För karbamazepin rekommenderas Hermolepsin Retard.

Specifika rekommendationer för förskrivning av icke utbytbara epilepsiläkemedel

Följande specifika rekommendationer gäller om det inte finns särskilda skäl att undvika utbyte av läkemedel (t.ex. patientrelaterade faktorer så som negativa erfarenheter av tidigare byte, inlärningssvårigheter, autism, psykiatrisk samsjuklighet):

- Epilepsiläkemedel med stort terapeutiskt fönster och gynnsamma farmakologiska egenskaper¹ kan bytas fritt. Dessa läkemedel är:
  - Etosuximid
  - Lakosamid
  - Levetiracetam
  - Gabapentin
  - Pregabalin
- Förskrivning av epilepsiläkemedel som inte står på läkemedelsverkets utbytbarhetslista *men som hör till gruppen med stort terapeutiskt fönster och gynnsamma farmakologiska egenskaper*: Förse receptet med texten "**Vid restnotering utbytbart till synonym med samma beredningsform**" i doseringsfältet. Då kan expedierande farmaceut vid restnotering byta till en produkt som är tillgänglig.
- Även för övriga epilepsiläkemedel är det oftast rimligt att göra utbyte till synonym i händelse av restnotering, men man behöver göra ett individuellt ställningstagande utifrån vilka alternativ som finns, inklusive licensförskrivning i förekommande fall innan receptet förses med sådan anvisning. Att stå helt utan läkemedel är det sämsta alternativet och ska undvikas.
- Byte till synonymläkemedel rekommenderas ej för substanserna fenytoin och karbamazepin om dessa används mot epilepsi annat än i nödfall. Detta pga. snävt terapeutiskt intervall.
- Vid förskrivning av licensläkemedel kan man underlätta handläggning vid restsituationer genom att förse både recept och licensmotivering med texten "**Utbytbart till synonym med samma beredningsform, valfritt tillverkningsland**". Tillgängligheten kan variera mellan olika länder med korta intervall. Ny motivering och nytt recept behöver då inte skrivas.

Referenser

1. [Brittiska läkemedelsmyndigheten](#)
2. [Janusinfo expertgruppsutlåtande](#)
3. [Utbytbarhet av epilepsiläkemedel på recept - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)